

System Kontroli Wewnętrznej
w Podlasko-Mazurskim Banku Spółdzielczym w Zabłudowie

I. CELE I ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

1. Cele systemu kontroli wewnętrznej.

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem zgodnie z art. 9c ust. 1 ustawy Prawo Bankowe jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności finansowej,
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem,
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

2. Zasady funkcjonowania Systemu Kontroli wewnętrznej.

System kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Banku oparty jest o rozwiązania wynikające z :

- 1) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe;
- 2) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających;
- 3) rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 08 czerwca 2021r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach;
- 4) Rekomendacji H KNF dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach;
- 5) Zasad Ładu Korporacyjnego;
- 6) Wytocznych SSOZ BPS;
- 7) innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk w zakresie funkcji audytu oraz systemu kontroli wewnętrznej.

3. Funkcja kontroli .

1. Na funkcje kontroli składają się:

- 1) mechanizmy kontrolne;
- 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych;
- 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.

2. Bank przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne procesom istotnym.

3. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności poprzez:

- 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej;
- 2) opis w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów systemu kontroli wewnętrznej z procesami w działalności Banku, które przez Bank zostały uznane za istotne oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów.

4. Struktura Systemu Kontroli Wewnętrznej .

1. Funkcjonujący w Podlasko-Mazurskim Banku Spółdzielczym w Zabłudowie system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech niezależnych poziomach:

- 1) **Poziom I** to funkcja zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, na podstawie między innymi ustanowionych limitów, zgodności działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku oraz przyjętymi standardami rynkowymi.
- 2) **Poziom II** to:
 - a) zarządzanie ryzykiem realizowane przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania na I poziomie;
 - b) działalność Stanowiska ds. zgodności z funkcją kontroli wewnętrznej.
- 3) **Poziom III** to funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

5. Kontrola realizowana na poziomie I.

- 1) Kontrola na poziomie I jest realizowana we własnym zakresie przez Bank.
- 2) Celem kontroli realizowanej na poziomie I jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.
- 3) Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.

6. Kontrola realizowana na poziomie II .

- 1) Kontrola na poziomie II jest realizowana we własnym zakresie przez Bank.
- 2) Kontrola realizowana na poziomie II to czynności kontrolne realizowane przez specjalnie dedykowane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne, niezależne od zarządzania ryzykiem i kontroli wykonywanych na poziomie I z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych.
- 3) Kontrola, o której mowa w ust.1 ma charakter ciągły i kompleksowy. Celem kontroli realizowanej na poziomie II jest ocena skuteczności i efektywności mechanizmów kontrolnych na poziomie I i poziomie II oraz ocena prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w działalności Banku.
- 4) Spółdzielnia realizuje także czynności kontrolne poziomu II w stosunku do Banku w zakresie monitorowania poziomu ryzyka w ujęciu systemowym. Kontrola ta nie zwalnia Banku z realizacji czynności kontrolnych i nadzorczych w zakresie zarządzania ryzykiem.
- 5) W strukturach Banku działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność Stanowiska ds. zgodności.

7. Kontrola realizowana na poziomie III.

- 1) Kontrola realizowana na poziomie III to funkcja audytu wewnętrznego (audyt wewnętrzny) realizowana przez Pion Audytu Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia, która ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej Uczestników, a także w Spółdzielni.

- 2) Audyt wewnętrzny polega na okresowym badaniu, ocenie i doskonaleniu istniejących wdrożonych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznego stosowania. Audyt wewnętrzny ocenia zarówno zaprojektowanie jak i efektywność kontroli realizowanych na poziomie I i II, a także ocenia skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem.
- 3) W strukturach Spółdzielni działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność funkcji audytu wewnętrznego.
- 4) Zasady organizacji i realizacji audytu wewnętrznego są uregulowane w umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia.

II. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH ZA ZAPROJEKTOWANIE, WPROWADZENIE ORAZ ZAPEWNIENIE SKUTECZNEGO I ADEKWATNEGO SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ.

1. Zarząd Banku.

- 1) Do obowiązków Zarządu Banku należy projektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, stanowiskach organizacyjnych i komórkach organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcje kontroli oraz komórkę ds. zgodności.
- 2) Zarząd Banku zapewnia niezależność komórce ds. zgodności oraz zapewni środki finansowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracowników tej komórki.
- 3) Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu funkcji kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy ze Stanowiskiem ds. zgodności oraz Spółdzielnią w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, a także zapewnienia dostępu pracownikom realizującym te funkcje do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
- 4) W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
- 5) W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:
 - a) odpowiada za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
 - b) odpowiada za opracowanie Polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Komitetowi Audytu oraz Radzie Nadzorczej raportów w sprawie zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - c) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki zgodności, podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.
- 6) Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz do roku, informuje Radę Nadzorczą o sposobie wypełniania zadań, o których mowa w ust. 5.

- 7) Zarząd Banku informuje Zarząd Spółdzielni o rozpoznaniu istotnych okoliczności, które mogą wpłynąć na adekwatność lub skuteczność systemu kontroli wewnętrznej Banku.

2. Rada Nadzorcza.

- 1) Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
- 2) Rada Nadzorcza Banku monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o uzyskane informacje od:
 - a) Stanowiska ds. zgodności;
 - b) Zarządu Banku;
 - c) Komitetu Audytu Banku;
 - d) Spółdzielni w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego.
- 3) Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej I i II poziomu, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz komórki ds. zgodności. Ocena dokonywana jest na podstawie:
 - a) wyników audytu wewnętrznego w danym roku kalendarzowym;
 - b) wyników kontroli wewnętrznych i zewnętrznych;
 - c) raportów z działalności audytu wewnętrznego Spółdzielni;
 - d) wyników niezależnego monitorowania kluczowych mechanizmów kontrolnych;
 - e) innych informacji dotyczących adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej .
- 4) Ocena skuteczności i adekwatności realizacji funkcji audytu wewnętrznego jest realizowana wyłącznie przez Radę Nadzorczą Spółdzielni.
- 5) Rada Nadzorcza Banku przeprowadza oceny, o których mowa w ust. 3, na podstawie opinii Komitetu Audytu.
- 6) Rada Nadzorcza Banku informuje Spółdzielnię o wynikach oceny, o której mowa w ust. 3.
- 7) W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza Banku :
 - a) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd Banku, dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - b) zatwierdza Politykę zgodności;
 - c) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.

3. Zarząd i Rada Nadzorcza Spółdzielni.

- 1) Zarząd Spółdzielni odpowiada za projektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej Spółdzielni, który obejmuje funkcję audytu wewnętrznego oraz zapewnienie niezależności tej funkcji.
- 2) Rada Nadzorcza Spółdzielni monitoruje skuteczność funkcji audytu wewnętrznego w Systemie Ochrony na podstawie informacji uzyskanych od Zarządu Spółdzielni oraz Pionu Audytu.
- 3) Rada Nadzorcza Spółdzielni dokonuje oceny adekwatności i skuteczności działania audytu wewnętrznego w Systemie Ochrony.

- 4) Przepisy dot. Zarządu i Rady Nadzorczej Banku stosuje się odpowiednio do Zarządu Spółdzielni i Rady Nadzorczej Spółdzielni w zakresie odpowiedzialności za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie skutecznego i adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej w Spółdzielni.
- 5) W uzasadnionych przypadkach Zarząd Spółdzielni lub wyznaczone przez niego osoby mogą uczestniczyć w posiedzeniach organów statutowych Banku.
- 6) Zarząd Spółdzielni dokonuje corocznej ogólnej oceny systemu kontroli wewnętrznej w Systemie Ochrony na podstawie:
 - a) informacji przekazywanych od Uczestników, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej I i II poziomu dokonanej przez Radę Nadzorczą;
 - b) wyników przeprowadzonych audytów;
 - c) innych informacji dotyczących adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej Uczestnika.
- 7) Zarząd Spółdzielni informuje Uczestników o ocenie, o której mowa w ust. 6.
- 8) Zarząd Spółdzielni informuje Uczestników o rozpoznaniu istotnych okoliczności, które wpływają na adekwatność lub skuteczność systemu kontroli wewnętrznej Banku lub jego podmiotów zależnych.
- 9) Zarząd Spółdzielni opracowuje, a Rada Nadzorcza uchwała szczegółowe wytyczne określające zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, wiążące dla Uczestników oraz Spółdzielni.

ZARZĄD
PODLASKO-MAZURSKIEGO
BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W ZABLUDOWIE

PREZES ZARZĄDU

Konrad Stanisław Jach

WICEPREZES ZARZĄDU

Rafał Jąrosz

WICEPREZES ZARZĄDU

Jolanta Barbara Puławska

